

Oponentský posudek na bakalářskou práci „Výzkum vybraných tendencí vývoje kulturního dění ve Strakonících 2000-2010“ (Jindřiška Náhlíková, 2011)

vypracoval: Mgr. et Mgr. Ondřej Špaček

Předkládaná bakalářská práce si klade za cíl posoudit organizaci kulturních akcí ve Strakonících v posledních deseti letech. Kvantitativně mapuje vývoj jejich počtu a zároveň na základě expertních rozhovorů s organizátory hledá hlavní faktory, které mohou být stimuly či překážkami veřejné kulturní činnosti. Dochází k tomu, že ve Strakonících lze v zásadě zaznamenat nárůst počtu uspořádaných kulturních akcí a zároveň, že podle organizátorů patří mezi hlavní překážky malá vstřícnost místní samosprávy, nevyhovující prostory a s tím spojená finanční neúnosnost.

Práce je vypracovaná přehledně a s jasně definovaným problémem, text je ucelený a pečlivě vypracovaný. I když by se mělo jednat o samozřejmost, tak v kontextu jiných studentských prací lze také ocenit dostatečně kultivovanou stylistickou úroveň textu. Bohužel je ale třeba konstatovat, že kvalitu práce sráží řada zásadních koncepčních nedostatků, které se nutně musí promítnout v celkovém hodnocení. Shrnujícím způsobem lze prezentovat v následujících bodech:

1. I když autorka na začátku práce správně upozorňuje na různé způsoby chápání pojmu kultura (s. 7), ve zbytku teoretické části zcela ignoruje, že se v zásadě zabývá především kulturou v širokém pojetí (hodnoty a normy), nikoli kulturou ve smyslu „kulturních akcí“. Přestože tedy s uvedeným výkladem není třeba příliš nesouhlasit, je nutné poznamenat, že se naprosto míjí s cílem výzkumu. Za matoucí pak lze označit spojování různých pojetí tohoto pojmu, bez jasného označení, že se jedná o odlišné perspektivy, které jsou přinejmenším nekompatibilní, často ale i protikladné (např. kulturní relativismus, Bourdieu, funkce kultury).
2. Oproti nadbytečnému konceptualizování kultury naopak autorka zcela opomíjí diskuzi témat, které by pro její práci byly vysoce relevantní. Práce neodkazuje na žádné zdroje, které by se zabývali otázkou regionálního rozvoje, strategického plánování, dotační problematiky, či snah měst nastartovat prostřednictvím kulturních aktivit rozvoj města. Bez této adekvátní teoretické opory práce poněkud visí ve vzduchoprázdnu.
3. Kvantitativní část empirického výzkumu je provedena pečlivě, citelným nedostatkem je ale nepřítomnost potřebného kritického odstupu od sbíraných dat. Je totiž zřejmé, že použitá data (jako každá jiná data) mají své limity. To přitom neznamená, že by je autorka nemohla analyzovat, zároveň by ale měla ukázat, že si těchto limitů je vědoma a diskutovat tak relevantnost závěrů.
  - a. Předně je třeba poznamenat, že kvantifikace počtu akcí do určité míry zkresluje kulturní dění. Určitá míra standardizace je v kvantitativní analýze vždy nutná, avšak započítat shodně promítání filmu v kině a uspořádání festivalu je podle mého názoru až příliš drastické.
  - b. Použitá kategorizace druhů kulturních akcí (str. 26) se mi zdá zastaralá a příliš technicistní (nekritické opření se o tuzemskou publikaci z roku 1986 je alarmující). Sociologicky fundovaná analýza by se mohla více zaměřit spíše na žánry, které by mohly spíše napovědět, jaké publikum se organizovanými akcemi daří či nedaří oslovit.

- c. Formulované hypotézy nejsou dostatečně odůvodněné a mají spíše formální podobu. Není jasné, co přesně znamená jejich potvrzení či vyvrácení. Navíc i v rámci deklarovaného záměru mají problematickou podobu, neboť kladou na nárůst počtu kulturních akcí velmi striktní požadavky (pro potvrzení hypotézy by každý rok muselo proběhnout více akcí než v předcházejícím sledovaném roce). Upozornil bych například na důsledek, že pokud by sběr dat byl podrobnější a měli bychom údaje z většího množství časových okamžiků (např. každý rok), bylo by ještě méně pravděpodobné, že se hypotéza potvrdí (ojedinělá výchylka automaticky zneplatní celé tvrzení).
4. Kvalitativní část výzkumu, kterou je asi třeba skutečně chápat v intencích autorky jako expertní rozhovory, je o něco zdařilejší. Z výpovědí organizátorů jsou přesvědčivě reprodukovány jejich pohledy na motivace a svízele jejich činnosti. Z metodologického hlediska bych se ale při kvalitativním výzkumu zdálky vyhnul jakýmkoliv kvantifikacím výpovědí informátorů. Tento přístup obvykle nesleduje při výběru vzorku a způsobu sběru dat takový druh logiky, který by umožňoval relevantní kvantifikaci.
5. Bakalářská práce může pouze stěží naplňovat záměr holistického pohledu na problematiku (s. 23). Dvě použité metody jistě poskytnou bohatší perspektivu než jedna, ale zdaleka se přitom nejedná o ucelenou případovou studii (mezi chybějící dimenze lze namátkou jmenovat: správní i politický pohled zastupitelstva, analýza potenciálního publika, turistický ruch, role krajské samosprávy, atd.)
6. Zaručovat informátorům anonymitu může být velmi problematické. Myslím, že z jejich výpovědí, které se podrobně zabývají druhem pořádaných akcí, věkem i předmětem činnosti, by ve městě velikosti Strakonice mohl být poměrně nenáročné odvodit, o které konkrétní osoby se jedná. Anonymizace pouhým odstraněním jména je v takovém případě neadekvátní.

Přes uvedené nedostatky práce přichází s podnětnými závěry, které se dotýkají role samosprávy při ovlivňování kulturního dění malého města. Zároveň se zde ale objevuje určitý rozpor. Pokud si organizátoři poměrně konzistentně stěžují na nedostatečnou podporu ze strany městské samosprávy (či dokonce na vytváření překážek – poplatky, byrokratizace), jak potom lze mluvit o tom, že oficiální program PSER je naplňován (str. 63)? Závěr práce bych četl tak, že kulturní akce se ve Strakonících často odehrávají spíše navzdory práci radnice, než že by byly nějak stimulovány či podporovány. S tímto závěrem do určité míry rezonuje i snaha zástupců města přenést zodpovědnost za výsledný stav na neaktivitu občanů (str. 5).

Výše uvedené nedostatky se projevují v celkovém hodnocení práce. Přestože tedy práci doporučuji k obhajobě, navrhuji ji hodnotit známkou dobře. Vzhledem k pečlivému vypracování celého textu ale lze připustit, že při velmi přesvědčivé obhajobě kritizovaných bodů by práce mohla být hodnocena i stupněm velmi dobře.